

Bireylerin Çevre Sorunlarının Ortaya Çıkmasındaki Rolü

İnsan, yaşadığı çevre ile sürekli etkileşim hâlinindedir. İnsanlar ihtiyaçları doğrultusunda çevresini değiştirmektedirler. Doğal kaynakların kullanılması sırasında insanlar ölçülü davranmalıdırlar. Çevremizde kullandığımız kaynakların bir kısmı yenilenebilir özellikteyken bir kısmı yenilenemez özelliktedir. Nüfus artışı, enerji ihtiyacının artması, toprak ve içilebilir tatlı su miktarının azalması biyolojik kapasitenin azalmasına neden olmaktadır.

Ekolojik Ayak İzi

İnsanların biyolojik ihtiyaçları için kullandığı yenilenebilir kaynakları sağlayabilmek için gereken verimli toprak ve su alanına **ekolojik ayak izi** denir. Ekolojik ayak izi, bireyler ya da toplumlar için hesaplanabilir.

Bir gün süresince tükettiğimiz bütün ürünlere ve enerjiye göre ekolojik ayak izi değişir. Dolayısıyla insanlar artan dünya nüfusu ile birlikte gelecekte beslenme, barınma, enerji ve su gibi problemleri yaşamamak için tutumlu ve ihtiyaçlar ölçüsünde bir ekolojik ayak izinde yaşamalıdırlar.

EKOLOJİK AYAK İZİ BİLEŞENLERİ

 <p>Tarım Alanı İnsanın gıda ve lif tüketimi, hayvan besini, yağlı bitki ve kauçuk temin etmek için ürün yetiştirmek amacıyla kullanılan toplam tarım alanını ifade eder.</p>	 <p>Karbon Okyanuslar tarafından tutulan miktar dışında fosil yakıt kullanımıyla oluşan CO₂ emisyonlarının sekestrasyonu için gerekli olan toplam orman alanını ifade eder.</p>	 <p>Otlatma Alanı Et, süt, deri ve yün üretmek için yetiştirilen çiftlik hayvanlarının toplam otlatma alanını ifade eder.</p>
 <p>Orman Kereste ürünleri, kâğıt hamuru ve yakacak odun temini için gerekli olan toplam orman alanını ifade eder.</p>	 <p>Yapılmış Alan Ulaşım, konut, endüstriyel yapı, hidroelektrik enerji rezervuarı gibi altyapıya yönelik alanların toplam büyüklüğünü ifade eder.</p>	 <p>Balıkçılık Sahaları Tutulan deniz ve tatlı su türleri verileri baz alınarak, balık ve deniz mahsullerini desteklemek için gereken tahmini temel üretimden hesaplanır.</p>

Karbon Ayak İzi

Bir yıllık zaman dilimi içinde bir insanın solunum, fosil yakıt kullanımı gibi nedenlerle atmosfere verdiği CO₂ miktarına karbon ayak izi denir.

Karbon Ayak İzini Etkileyen Durumlar

- ✓ Ulaşım
- ✓ Isınma
- ✓ Elektrik tüketimi
- ✓ Alınan her türlü ürünün üretimi sırasında harcanan enerji
- ✓ Solunum

Yukarıda belirtilen durumlar, bireylerin karbon ayak izinin büyümesine ve sera etkisinin artmasına neden olur. Bu nedenle ulaşımda toplu taşıma araçları tercih edilmelidir. Enerji tüketiminde olabildiğince tasarruf edilmelidir. Besinlerin tüketimi sırasında günlük enerji ihtiyacının üzerinde besin tüketimi insan sağlığının bozulmasına neden olduğu gibi karbon ayak izinin de büyümesine neden olmaktadır. İnsanlar, karbon ayak izini küçültmeye gayret etmelidir.

Türkiye'nin Karbon Ayak İzi'ni oluşturan CO2 emisyonları içinde en büyük pay %26 ile elektrik sektörüne aittir. Bunu sırasıyla imalat sanayii ve inşaat (%22), ithalat (%16), ulaştırma (%15), elektrik dışı konut ve hizmetler (%12) ve diğer bileşenler izlemektedir.

Su Ayak izi

Bir bireyin veya toplumun su ayak izi, bireyin veya toplumun harcadığı malların ve hizmetlerin elde edilmesi için kullanılan veya üreticinin hizmet ve mal üretimi için kullandığı toplam temiz su kaynaklarının miktarına **su ayak izi** denir.

Su ayak izi kavramı, su tüketimine ilişkin alternatif bir göstergedir. Su ayak izi, birim zamanda kullanılan (buharlaştırma dâhil) ya da kirletilen su miktarı ile ölçülmektedir.

Su ayak izi; kurum, hizmet, ürün, birey ya da toplum için hesaplanabilir.

Su ayak izi kavramı altında değişik kategoriler yapılmaktadır:

- 1) Mavi, kullanılan tatlı su oranı
- 2) Yeşil, yağmur suyu oranı
- 3) Gri, standartlara göre kirlilik yükünün yok edilmesi için tüketilen su miktarı Sudaki ayak izi kavramı, tüketilen her malın ve hizmetin imalatından tüketimine kadar harcanan suyun miktarını ifade eder.

